FOTOCLUB ZWIJNDRECHT

de grove korrel

MAART 2023 - JAARGANG 64

315

Colofon

De Grove Korrel
64e jaargang, maart 2023, nummer 315
De Grove Korrel is een uitgave van Fotoclub Zwijndrecht opgericht 7 september 1959 en koninklijk goedgekeurd op 30 juni 1971

Redactie:
Martin Geuze, Joke Maarleveld,
Marjan Leeuwesteijn en Franz Heuser

Redactieadres:
Rotterdamseweg 126
3332 AL Zwijndrecht
redactie@fotoclubzwijndrecht.nl

Secretariaat:
Marjan Leeuwesteijn
secretariaat@fotoclubzwijndrecht.nl

Internet:
www.fotoclubzwijndrecht.nl

Contributie 2022/2023:
€ 150,- per persoon per jaar

Bank:
NL30 INGB 0000 349456

Clubgebouw/fotogalerie:
Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg)
3332 AL Zwijndrecht
De aanvangstijd van de vaste clubavond is op maandagavond 20:00 uur.
Het clubgebouw is geopend vanaf 19:30.
De fotogalerie is voor publiek elke zaterdag van september t/m mei van 12:30 tot 16:00 uur geopend. De toegang is vrij.

Vormgeving en productie
Franz Heuser, Martin Geuze, Marjan Leeuwesteijn en Joke Maarleveld

Printing:
Haveka B.V. , Alblasserdam

Tekstbijdrage:
Martin Geuze, Henk Ras, Jurjen Biesbroek, Hans van Weelden, Ad van de Griend en Jacques Dane

Cover:
Franz Heuser

Voorwoord

TEKST: MARTIN GEUZE

Een belangrijke functie van onze club zijn de avonden waarin we foto's bespreken. Ooit was dat voor mij de aanleiding om lid te worden van Fotoclub Zwijndrecht. Want wanneer je omgeving zegt dat je wel mooie foto's maakt, dan lijkt dat leuk. Maar je ontwikkelt je daardoor vaak niet verder en blijft hangen in wat je altijd al hebt gedaan.

Mijn kennismaking met de club was voor mij dan ook meteen een verrijking. Niet alleen door het commentaar op mijn foto's, maar ook het werk zien van anderen was en is voor mij nog steeds een bron van inspiratie.

Bij de fotobespreking heb ik altijd goed in gedachten gehouden dat het een bespreking van foto's is. En dus geen bespreking van de fotograaf. Een bespreking die er mogelijk toe kan leiden dat je een ontwikkeling doormaakt in het verbeteren van je fotografie.

Wat ik ook leerzaam vond is dat wat de één van een foto vindt volkomen anders kan zijn dan hoe een ander de foto beoordeelt. Het is duidelijk dat persoonlijke smaak ook van invloed is op hoe we tegen een foto aankijken. Je kunt daarom met het commentaar doen wat je zelf wil. En dat is ook maar goed, want anders zou het aanbod van foto's niet meer zo gevarieerd zijn.

In de onlangs gehouden fotobespreking van het werk van nieuwe leden heb ik met plezier gekeken naar de foto's en geluisterd naar de reacties van de nieuwe leden op het commentaar dat ze kregen. Duidelijk was dat de nieuwe leden juist in het commentaar waren geïnteresseerd om zich verder te kunnen ontwikkelen. De foto's die werden getoond vond ik goed. Het commentaar ook, en daar zie je dan de meerwaarde die we als club kunnen bieden.

Overigens vind ik het niveau van de fotobesprekingen de laatste tijd beter gaan. We hebben het over de foto's en niet over de fotograaf, hebben afwijkende meningen en dragen daardoor bij aan de ontwikkeling van de leden als fotograaf. En dat is precies waarom ik jaren geleden lid ben geworden van deze prachtige club.

Morgenstimmung…

TEKST: HENK RAS

(Peer Gynt suite No. 1, Op. 46 - Grieg)

De foto van Lia op de voorpagina van DGK 314 is een mooie sfeerfoto, waarbij je bovenstaande muziek zou moeten horen. Het eerste klassieke muziekstuk dat ik bewust hoorde en kende. Mijn oudere broer was liefhebber en had een platenspeler waar dit stuk en vele andere op gedraaid werd. Op sommige van de vele uitvoeringen die in omloop zijn, staan vogelgeluiden bij de aanvang van het stuk. Ik ken echter geen versie waarbij dat kokmeeuwen zijn, want die klinken niet zo sfeer verhogend.

De vogels op de foto zijn zo scherp afgebeeld, dat ze voor een vogelkenner waarschijnlijk prima te classificeren zijn. Ik weet dat er een behoorlijk aantal meeuwensoorten zijn, maar kennis van de verschillende soorten van mij is onvoldoende om hierover een oordeel te kunnen vormen.

We kijken naar een rustige plas water, waar het gras aan de basis een mooie natuurlijke introductie geeft aan het landschap erachter. Er 'spelen' een zestal meeuwen, die mooi over de foto zijn verspreid. De ochtendnevel maakt dat de andere oever met de begroeiing nauwelijks zichtbaar is. Maar toch nog wel zoveel dat er een aantal lagen ontstaan, als aanvulling op het horizontale spiegelende vlak van het water. Eerst zien we planten of gras direct boven de waterlijn die worden opgevolgd door lage bosjes en daarna de bomen met de grijze lucht. Een prachtig verstild beeld, waarbij ik heel blij ben dat ik de meeuwen niet kan horen krijsen. Gewoon genieten van dit beeld met de "Morgenstimmung" in je oren…

© LIA PERQUIN

© FRED VAN TURENHOUT

© REMCO SCHADE

De vieze man

TEKST: JURJEN BIESBROEK

Wat te doen als even de inspiratie ontbreekt. Hulp zoeken natuurlijk! En daar hebben we clubgenoten voor. Hoe fijn om lid te zijn van FCZ. Dus toen ik vroeg of ik bij het groepje mocht dat al een tijd lang opdrachten uitvoert aan de hand van een werkboek, hoopte ik dat het 'gevoel' wel weer zou terugkeren wanneer ik simpelweg weer aan de slag zou gaan met een vastomlijnde opdracht.

"Ja gezellig, kom erbij" en zo raakten we aan de praat. "Dit jaar gaan we het anders doen; het wordt een project van een jaar en je mag zelf bedenken waar je aan wil gaan werken." Nou, daar was ik mooi mee. Ik ga zo vaak de deur uit zonder te weten wat ik precies wil gaan doen en dan kom je ergens, loop je een uur rond, kijk je door je zoeker, klik je zo nu en dan en op weg naar huis weet je dat het alweer niks was. Dus ja, is dat nu werkelijk de hulp die ik nodig had?

Gelukkig was het aanvullend advies: "Denk eens aan Margareth hoe heette ze ook alweer. Die van het rafelrandje." In haar rol van lerares op de fotoacademie bestond haar filosofie uit drie vragen: Waarom jij, waarom dit en waarom nu. Die vragen moet elke zichzelf respecterende fotograaf zich stellen. Wat past bij jou, waar loop je warm voor etcetera. Want dat is vast en zeker uitvoerend makkelijker, omdat het dichtbij je staat, je er vaak mee in aanraking komt. Dan hoef je niet zover op zoek.

Dat hielp me! Dacht ik…

Mijn werk bestaat uit het op orde houden of krijgen van financiën en bedrijfsprocessen en dat doe ik al geruime tijd op scholen. Het eerste wat me daarom te binnen schoot, is het onderwerp schoolpleinen, daar zie ik er nogal wat van. Waarom niet! Foto's van schoolpleinen, speeltoestellen, zandbakken en natuurlijk spelende kinderen. Das handig.
Hmmm, of toch niet, ethisch gezien.

Ze zien me al aankomen, een oudere man met een fototoestel en dan prinsjes en prinsesjes fotograferen van de ouders die net hun lievelingetjes komen ophalen. Een pasje van de fotobond gaat dan echt niet helpen.
Pas 59 jaar, maar dan identificeer ik me toch ineens met 'De Vieze Man', het personage van Koot en Bie. Die kleffe ballen in je buik van een nat fietszadel of een nog warme plek op de bank waar net iemand heeft gezeten.

De grens waarover je niet heen mag is niet altijd zo zwart/wit. Houvast in de fotografische ethiek wordt daarom wel eens gevonden bij het begrip respect. Zolang je respect hebt voor je onderwerp, dan zou je nog aan de goede kant van de lijn moeten zitten. Toch denk ik dat in dit geval de grens ergens anders wordt getrokken. Bekvechtend en rollebollend over het schoolplein met veel jongere ouders dan ik, dat ga ik niet redden.

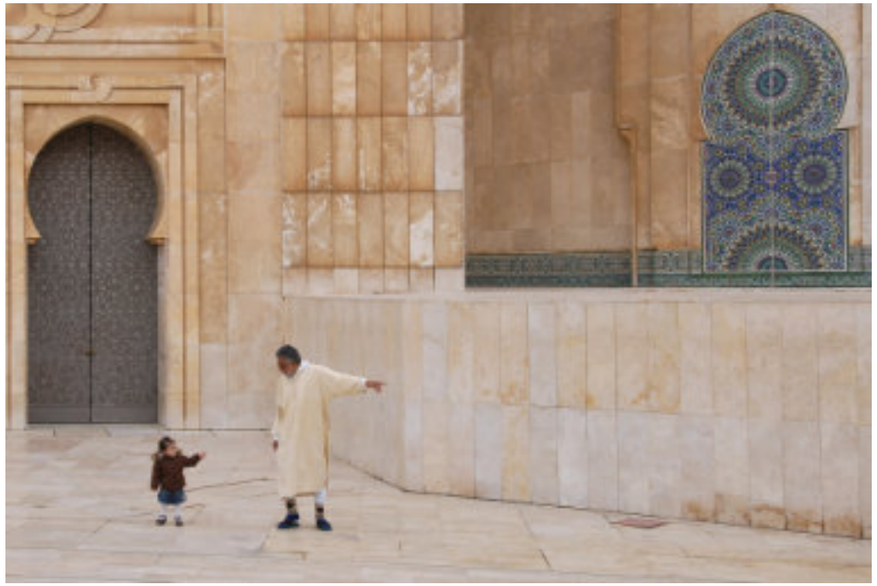
Nog maar even verder zoeken.

© BERT BOUWMEESTER

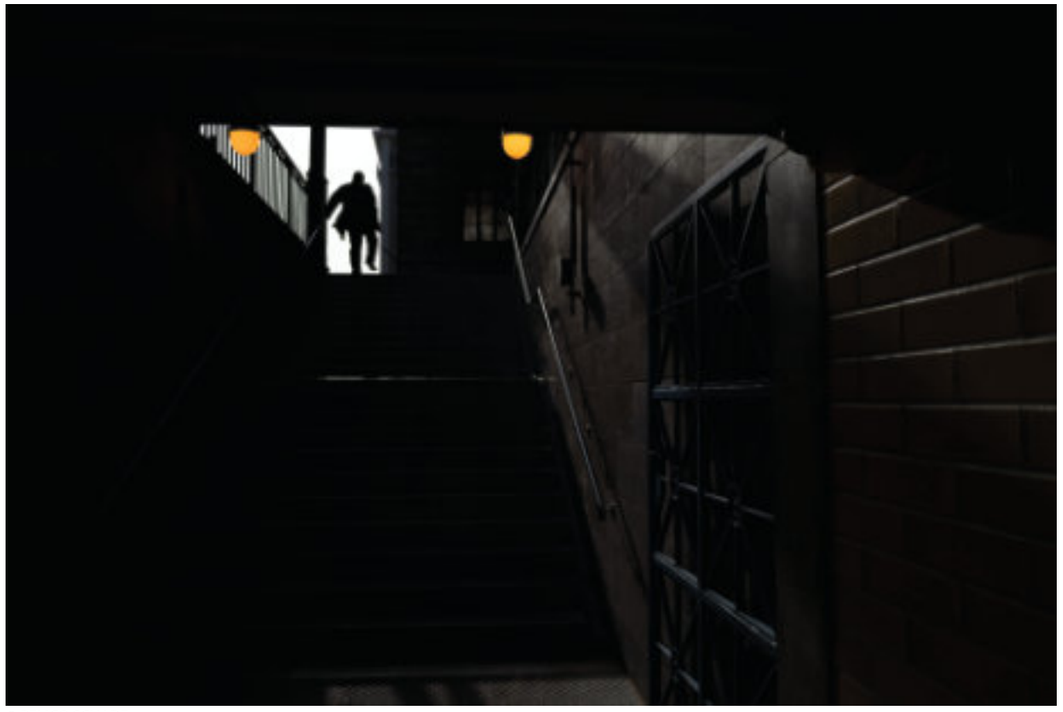

© PETER VAN KLINKEN

© MARJAN LEEUWESTEIJN

© REMCO SCHADE

Everyone a photographer

TEKST: AD VAN DE GRIEND

De kop boven dit artikel is de titel van een boek van Mattie Boom, uitgegeven door het Rijkmuseum in 2019. Het boek handelt over de opkomst in Nederland van de amateurfotografie en beschrijft het fotografisch landschap in de periode tussen pakweg 1830 en 1940. Uiteraard komt, in de begintijd, de vraag aan de orde of fotografie al dan niet kunst is. Was voor 1880 het mechanische aspect van fotografie leidend in de discussie, nadien werden de lage drempel en het gemak waarmee een foto kon worden gemaakt als bedreiging voor serieuze fotografie gezien.

Anders gezegd: Bedreigt gemakzucht het artistieke gehalte van de fotografie?
In het boek vond ik daarover een citaat uit een artikel in het blad Lux nummer 7 van 1896. Het lukte mij niet het tijdschrift zelf op internet te vinden dus moeten we het doen met de vertaling in het Engels uit het boek en vervolgens mijn vertaling terug naar het Nederlands.
Over de ideale amateurfotograaf wordt opgemerkt dat: 'Dit type, dat nog moet worden ontdekt, maar dat tegen het jaar 2000 sporadisch zou kunnen voorkomen, kan in een paar woorden worden samengevat: 'Hij maakt weinig, maar goede foto's; drukt slechts 7% van zijn negatieven af; maakt zijn eigen fotografische platen en papieren; spreekt nooit over fotografie tenzij dit hem gevraagd wordt; schrijft niet in een tijdschrift, maar leest ze des te meer; doet in alle rust een paar ontdekkingen die hij niet patenteert, maar publiceert in het belang van het fotograferend publiek.'

Deze ideale, hoewel nog niet bestaande amateur, contrasteert sterk met zijn tegenhanger: de hersenloze beginner, die zonder na te denken maar wat doet en in no time zijn hobby opgeeft en voortploetert als de 'press the button man'.
Redding is nog immer mogelijk, indien deze persoon lid wordt van een goede club.

Waarvan akte!

© ARIE STAM

Opa vertelt

TEKST: HANS VAN WEELDEN

Opa, wat betekent BMK? Nou jongen, dat is een afkorting van Bonds Meester Klasse.
Wat een raar woord, wat betekent dat? Mensen die voor de lol fotograferen, kunnen lid worden van een fotoclub in het dorp. Dan komen ze elke week bij elkaar in het clubhuis en dan laten ze elkaar hun foto's zien en dan zeggen die mensen of ze elkaars foto's leuk vinden of niet. Veel van die dorpsclubjes zijn weer lid van de Fotobond en die gaat over alle Nederlandse fotografen die voor de lol fotograferen.

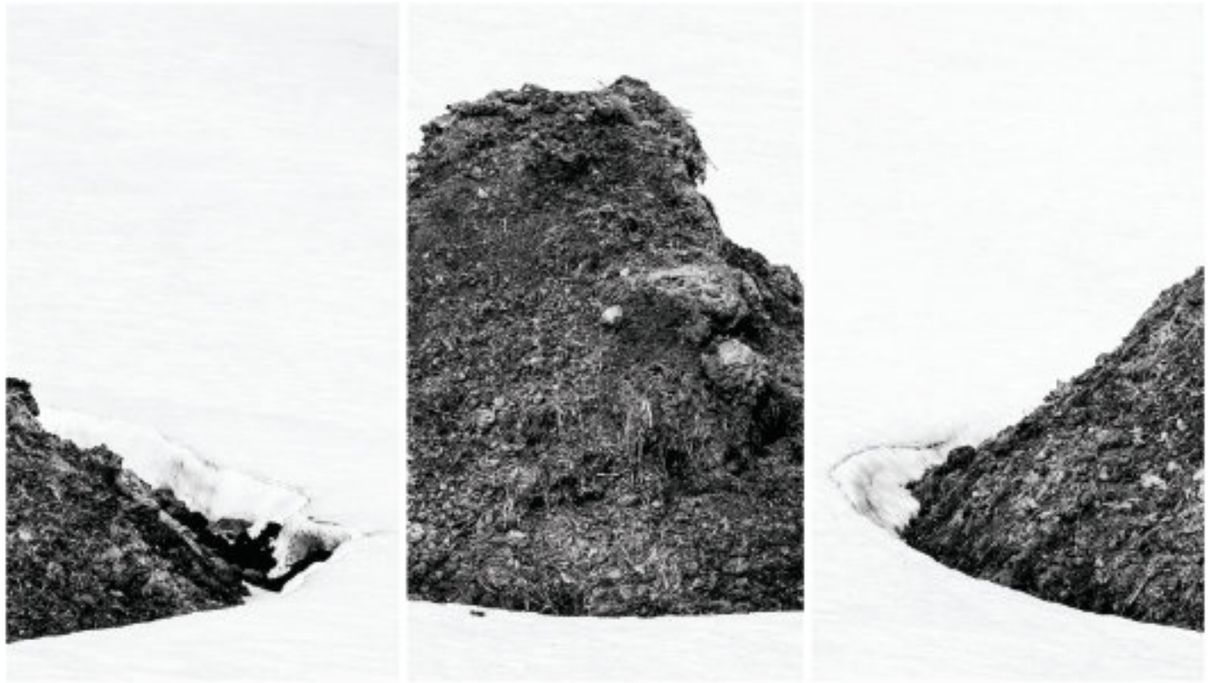
Als je ook wel eens graag over foto's zou willen praten met mensen van buiten het dorp, dan kan je aan de Fotobond vragen of je lid mag worden van een groep waar mensen uit heel Nederland hun foto's aan elkaar laten zien.
Nou, één van die groepjes is de BMK-gespreksgroep. Dan moet je eerst 12 foto's laten zien aan een jury, dat zijn mensen die veel van foto's weten. En als die mensen zeggen dat je het heel goed hebt gedaan, dan krijg je het predicaat BMK.

Opa, weer zo'n moeilijk woord, wat betekent dat nou weer? Nou jongen dat is een soort diploma, net zoiets als jouw zwemdiploma. Een zwemdiploma betekent dat je goed kunt zwemmen, zodat je niet verdrinkt als je in het water valt. Nou, het predicaat BMK is net zoiets, maar dan gaat het over het maken van foto's en niet over zwemmen. En het is je hele leven geldig, want zwemmen en fotograferen hebben veel gemeen: als je het eenmaal kan verleer je het nooit.

Opa kreeg dat predicaat in 2012. Toen moest opa nog 20 foto's inleveren die allemaal goed moesten zijn. Dat was niet zo gemakkelijk hoor. De eerste keer dat opa 20 foto's liet zien in 2010, jij was nog niet eens geboren, toen zeiden de mensen van de jury 'Best wel aardig gedaan hoor, maar nog niet helemaal goed genoeg. Ga nog maar eens een keer goed je best doen en kom dan volgend jaar nog maar eens een keertje terug.' Ongeveer net zoals ze dat vaak zeiden bij The Voice Kids, toen dat nog bestond.

Onlangs riep een meneer van de dorpsfotoclub heel hard vanuit de zaal: 'Bonds Meester Kluns'. Dat is toch niet aardig. Waarom riep die meneer dat dan opa? Ik denk dat die meneer grappig wilde zijn jongen. Opa heeft er maar niet op gereageerd, maar opa dacht wel aan wat wij vroeger op het schoolplein dan altijd zeiden: 'Wat je zegt dat ben je zelf.'
Maakt die meneer zelf mooie foto's opa? Nou, hij maakt wel foto's, maar hij laat ze bijna nooit zien. Ik denk dat hij bang is dat wij ze niet zo mooi vinden.

Zo jongen, nu genoeg gebabbeld, we gaan naar binnen en vragen oma of ze warme chocolademelk heeft.

© COR RITMEESTER

© FRANK DE GRAAFF

© HANS VAN WEELDEN

© ARIE STAM

© JAN BOUWMAN

Fotografie en fascinatie

TEKST: JACQUES DANE

Jan Koorneef over Robert Mapplethorpe

De fotograaf levert een beeld. De toeschouwer – degene die ernaar kijkt – heeft daar gedachten en emoties bij. Wat is erop de foto te zien? Wat doet het beeld met je? Welke rol spelen de voorwerpen in de omgeving? Het gaat om kijken.

Over foto's praten is een ander verhaal. Aan de hand van de oeuvres van Robbert Mapplethorpe, Hans van Manen, Erwin Olaf en Paul Blanca vertelde Jan Koorneef zíjn verhaal. Jans fascinatie voor deze beroemde fotografen was het thema van zijn presentatie. Als buitenstaander mocht ik deze bijzondere bijeenkomst bijwonen in het gebouw van Fotoclub Zwijndrecht. Jans verhaal zong lang na in mijn hoofd. Hoe kwam dat?

Liefde voor de geschiedenis

In zijn verslag over de fotograaf Robert Mapplethorpe kwamen Jans fascinatie voor deze New Yorkse bohemien, mijn liefde voor geschiedenis (ik ben historicus) en mijn eigen jeugdtijd samen. Jan legde uit wat hem zo aansprak in de esthetiek van Mapplethorpe: de intensiteit van zijn werk en het gevoel dat het er iets op het spel stond - dáár heeft Jan bewondering voor. Expliciete (homo-)erotische beelden, kunstfoto's, maar ook een intiem portret van punkzangeres Patti Smith benadrukken de zeggingskracht van Mapplethorpe's werk.

Geboeid luisterde ik naar de (biografische) feiten die Jan over Mapplethorpe's leven voor het voetlicht bracht. Ik wist niet dat Patti Smith met deze fotograaf in het Chelsea Hotel had samengewoond. Ik wist niet dat het portret op de elpeehoes van Patti Smiths Horses (1975) door Mapplethorpe was geschoten.

© ARIEN VAN DEN DOEL

Als puber koesterde ik die plaat. De dagen na Jans optreden struinde ik het internet af, op zoek naar foto's uit de jaren zeventig van Mapplethorpe en Smith: Jan toonde een foto waarop ze beiden in hun hotelkamer staan, met op de achtergrond een aanrecht met een zoutpotje, een asbak en wat keukenattributen. Een ogenschijnlijk alledaags portret van een stel dat geschiedenis zou gaan schrijven. Toen wisten zij nog niet wat wij nu wel weten. Een alledaagse foto werd een iconisch beeld.

Fotografie, pornografie en filosofie

In Jans verhaal kwam ook de Franse filosoof Roland Barthes (1915-1980) aan het woord. Hij bekeek Mapplethorpe's werk op een bijzondere manier. Fotografie, pornografie en filosofie komen samen in een citaat van Barthes bij het beeld van een jongeman: slaapkamergezicht (geloken ogen), we zien alleen de linkerkant van zijn naakte bovenlichaam (de tepel en een uitgestrekte arm, het hoofd). De foto biologeert, maar je weet in eerste instantie niet waarom. Barthes geeft het antwoord: Het model belichaamt een vorm van 'gelukzalige erotiek'. Door deze foto kon Barthes het 'zware verlangen van pornografie' onderscheiden 'van het lichte' (goede) verlangen van erotiek'. Het beeld toont pure overgave: het pornografische lichaam laat zich zien, maar het geeft zichzelf niet, er zit geen vrijgevigheid in. De fotograaf ving het 'verlangen' in een perfect beeld, aldus Barthes.

Beeld en boodschap

Jans boodschap was helder. Goed kijken, (historisch) onderzoek doen, uitzoeken wat anderen ervan vinden. Daarnaast is het van belang je persoonlijke geschiedenis, je ideeën en ook je emoties bij een foto niet uit te vlakken, maar juist mee te nemen in je verhaal, want dan wordt pas duidelijk wat de wortels van je fascinatie zijn.

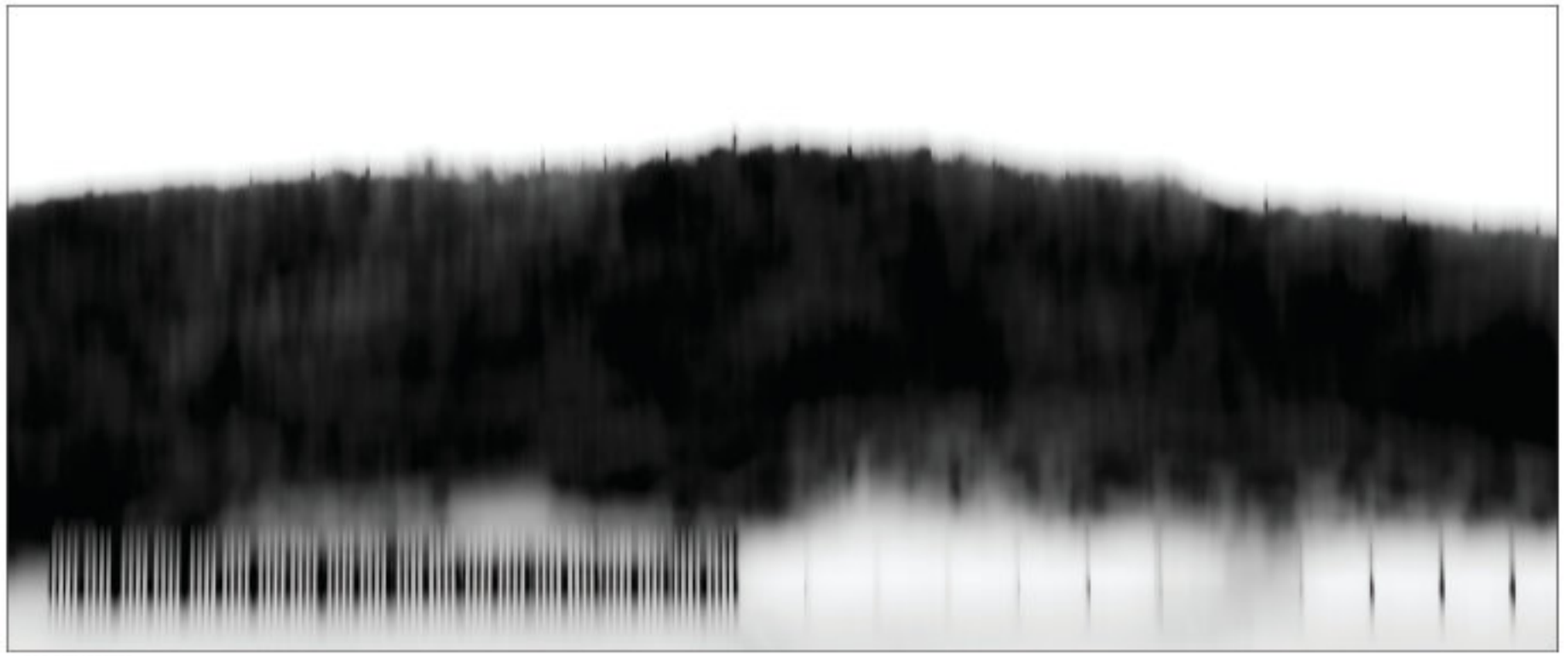

© MARJAN LEEUWESTEIJN

© COR RITMEESTER

© JOKE MAARLEVELD

© WIM BENSCHOP

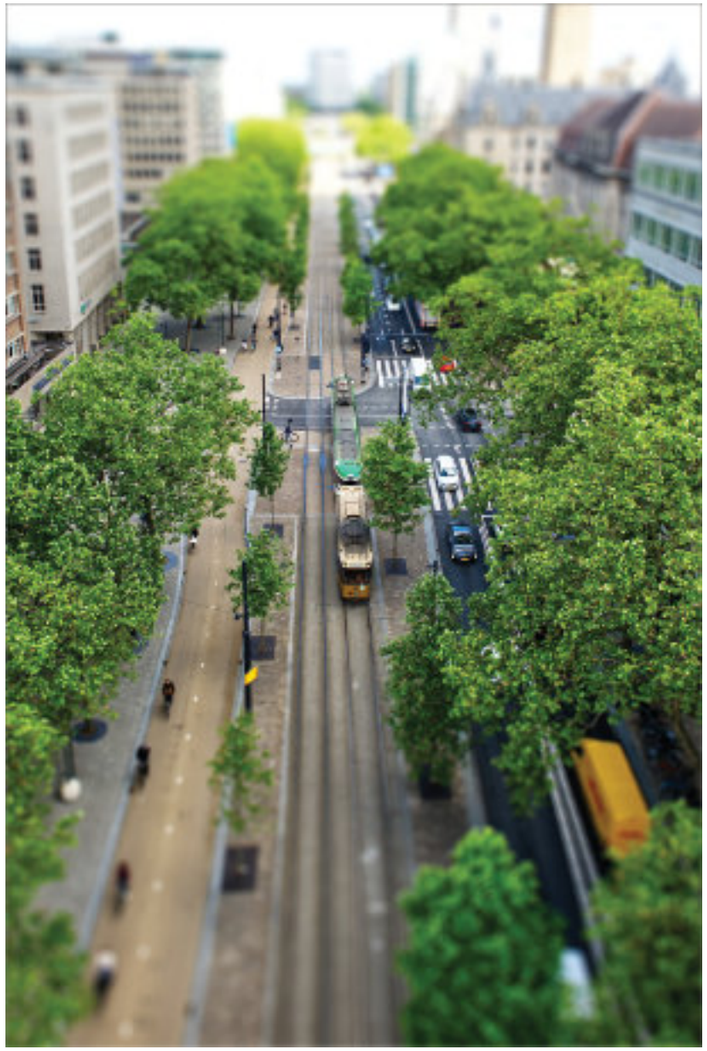
© FRANZ HEUSER

Als zich een kans voordoet om een standpunt in te nemen voor een afwijkend perspectief, dan grijp je die kans. In dit geval deed de kans zich voor om in Rotterdam ver boven het gewone straatniveau rond te lopen.
Vanuit dit perspectief ziet de wereld er anders uit, wordt ineens kleiner. Een oude tram komt voorbij en vanuit de andere richting passeert er een nieuwe variant. Mensen krioelen als mieren door elkaar en als je dit tafereel rustig bekijkt, lijkt alles een stuk minder 'belangrijk' te worden. Alles gaat voorbij. Met deze foto's heb ik geprobeerd de grote stad wat 'kleiner' te maken en de gebeurtenissen die plaatsvinden een beetje in verhouding te zetten.

© MARIJKE BOTTEMA

Au Printemps

© COR PATER

Gedane zaken....

Emile Gostelie

BBBB Jan Koorneef

22 t/m 26 november 2022: Groepsexpositie “Bomen”.

Dankzij de Coronasubsidie van de gemeente is in november een nieuw ventilatiesysteem geïnstalleerd in de zaal.

3 december 2022 tot en met 21 januari 2023: Groepsexpositie “The Workshops”. Resultaten van de workshop “Spelen met fotografie” die heeft gelopen tijdens de corona periode.

12 december: Spreker Emile Gostelie. Hoe een gestapelde hooiberg de ogen kan openen en kan leiden tot een hele nieuwe fotografische wereld.

7 januari: Nieuwjaarsreceptie.

16 januari: Bezoek van Fotoclub de Rarekiek.

28 januari tot en met 4 maart: groepsexpositie “Street Walk”. Straatfotografie in optima forma.

28 januari: Bespreking uitslag Joop van de Wetering wedstrijd 2022 in bioscoop Landvast te Alblasserdam, onder leiding van Diana Bokje en Pieter van Leeuwen. Er waren 91 inzenders met 265 foto’s. Marjan Leeuwesteijn (met 2 foto’s), Peter Baan en Arie Stam haalden de top 20. Daarmee belandde Fotoclub Zwijndrecht op een gedeelde eerste plaats samen met FC Rotterdam.
Helaas bereikte ons kort daarna het droevige bericht dat Pieter van Leeuwen onverwachts op 4 februari 2023 is overleden.

30 januari: BBBB-avond onder leiding van Jan Koorneef: een presentatie over de vier fotografen die hem hebben geïnspireerd.

27 februari: BBBB-avond onder leiding van Hans van Weelden: bespreken van de opdracht “Wie ben ik”.

11 maart t/m 15 april: Groepsexpositie “Frozen Movements”.

We hebben de afgelopen maanden de volgende nieuwe leden mogen verwelkomen: Paul Roelandse, Anne-Marie Höppener en Marjan Walhout.

© AD VAN DE GRIEND

de grove korrel

FOTOCLUBZWIJNDRECHT